

Sammanfattning av EU-domstolens dom den 10 december 2013 i mål C-394/12 (Shamso Abdullahi mot Bundesasylamt)

Vid tillämpning av Dublinförordningen då en annan medlemsstat har samtyckt till att överta sökanden, kan en sökande endast ifrågasätta det aktuella ansvarskriteriet och därmed ansvarigt land genom att åberopa att det finns systembrister i asylförfarandet och mottagningsvillkoren för asylsökande som utgör allvarliga och klarlagda skäl att anta att sökanden löper en verklig risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling.

Bakgrund

Shamso Abdullahi, som var medborgare i Somalia, ansökte om asyl i Österrike när hon greps där efter att ha rest in i Österrike från Ungern. Det framkom att hon först hade rest in i Grekland. Hon hade sedan rest via bl a Serbien och Ungern innan hon reste in i Österrike där hon ansökte om asyl. Österrike begärde Ungern skulle överta ansvaret för prövningen av hennes asylansökan, vilket Ungern accepterade. Österrikes Bundesasylamt avvisade Shamso Abdullahis ansökan om asyl och beslutade att överföra henne till Ungern. Shamso Abdullahi överklagade beslutet vilket resulterade i återförvisning till Bundesasylamt som så småningom åter beslutade om överföring till Ungern. Shamso Abdullahi överklagade detta beslut och anförde då att Grekland egentligen var ansvarig medlemsstat och eftersom Grekland i vissa avseenden inte respekterade mänskliga rättigheter, åvilade det österrikiska myndigheter att pröva hennes asylansökan.

Frågan i målet

Enligt artikel 19.2 Dublinförordningen (Rådets förordning 343/2003) ska ett beslut om överföring till en annan medlemsstat kunna överklagas. Ett överklagande ska inte ha någon suspensiv verkan om inte domstol eller myndighet förordnar om detta i det enskilda fallet.

Den fråga som den österrikiska domstolen ställde till EU-domstolen formulerades av EU-domstolen till att avse om artikel 19.2 i Dublinförordningen innebär att medlemsstaterna är skyldiga att ge asylsökande rätt att, vid överklagande av överföringsbeslut, begära att det görs en prövning av fastställandet av ansvarig medlemsstat med hänvisning till att ansvarskriterierna i Dublinförordningen tolkats felaktigt. EU-domstolen ska pröva om ansvarskriterierna i Dublinförordningen ger asylsökande rättigheter som myndigheter och domstolar måste skydda.

EU-domstolens dom

EU-domstolen erinrar först om att det finns fog att anta att samtliga medlemsstater respekterar de rättigheter som finns i Europakonventionen och att medlemsstaterna kan ha ömsesidigt förtroende för varandra i det avseendet (punkt 78 i målet N.S. m fl, C-411/10 och C-493/10).

Syftet med Dublinförordningen är bl. a. att öka rättssäkerheten vid fastställandet av vilken stat som är ansvarig att pröva en asylansökan och att undvika forum shopping. Det övergripande syftet är att påskynda behandlingen av ansökningar, vilket ligger i de asylsökandenas såväl som medlemsstaternas intresse.

En sökande, då en annan medlemsstat har samtyckt till att överta sökanden, kan ifrågasätta det aktuella ansvarskriteriet och därmed ansvarigt land endast genom att åberopa att det finns systembrister i asylförfarandet och mottagningsvillkoren för asylsökande som utgör allvarliga och klarlagda skäl att anta att sökanden löper en verklig risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling enligt artikel 4 i EU:s rättighetsstadga (som korresponderar med artikel 3 i Europakonventionen). Domstolen hänvisar till N.S.-domen ovan och dom i mål C-4/11. I det aktuella målet fanns det inget som tydde på att så var fallet (d v s med Ungern).

Slutsats

Domen begränsar vad som kan åberopas vid ett överklagande av ett överföringsbeslut. Detta innebär att en sökande vid ett överklagande inte kan åberopa ett nytt Dublinförfarande för att fastställa en annan ansvarig stat. Sökanden kan endast åberopa att det i den ansvariga staten finns sådana systembrister i asylförfarandet och mottagningsvillkoren för asylsökande som utgör allvarliga och klarlagda skäl att anta att sökanden löper en verklig risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling. Det saknas därmed möjlighet att överklaga att en annan medlemsstat accepterat en begäran om övertagande eller återtagande.